

Kalmar

Da Aka

FURUCIN LIGONIER
kan AKIDAR KRISTI

Mayar

Jiki

Kalmar Da Aka Mayar Jiki

FURUCIN LIGONIER *kan*

AKIDAR KRISTI

LIGONIER MINISTRIES

An riƙe ikon mallaka © 2016 daga Ligonier Ministries

Bugu na Biyu

An Dauko Ayoyi Daga Littafi Mai Tsarki Na Hausa Bugun © United Bible Society 1932 da Na Bible Society of Nigeria © 2007. An yi Amfani tare da izini. An Kayyade izinin Mallaka.

Wane ne Yesu Kristi? Kusan kowane mutum da ya tara hankalin kansa yana ɗauke da irin nasa ra'ayi game da ko wanene Yesu. Waɗannan ra'ayoyi suna iya zama na sama-sama ne, ko da karamin sani, ko kuma kai tsaye maɓarnaciyar fandaɗewa ce. Zahirin gaskiya game da Yesu, na da matuƙar muhimmanci, ba wai ra'ayoyi kawai ba... yana da madawwamiyar muhimmanci.

Waɗanda ke ɗauke da sunan nan Krista suna shaidar bin Yesu a matsayin almajiran sa. Suna riƙe da -koyarwar Aƙidar Kristi- (Christology) wanda ke nuna ra'ayin su game da Kristi. Ana iya bayyana wannan koyarwar Aƙidar Kristi a taƙaice ko kai tsaye a fili. Yana iya wakiltar zuzzurfan sirri na wahayin Littafi Mai Tsarki, da kuma tunani na Krista magabata game da nassoshi wanda aka adana cikin tarihi, ko kuma ya iya kasancewa wani littafi na labari wanda gaba ɗaya ma ba shi da wata dangantaka da Kalmar Allah. Lallai kuwa babu Krista da baya shaida a kan Aƙidar Kristi.

Tun da yake bin Kristi ya kasance ainihin maƙasudi na Kristanci, Ikklisiya ta yi gwagwarmaya cikin karnoni da suka wuce domin ta shaida Shi Kristi na tarihi da Nassi, ba Kristi na ire-iren tunanin mu ba. A cikin ire-iren furcin bangaskiya irin su Nicene Creed, da the Definition of Chalcedon, da kuma the Heidelberg Catechism, da kuma na Westminster Confession, Kristoci sun yi bayanai sosai na koyarwar Littafi Mai Tsarki game da Kristi.

A yau, ana yawan yin banza da kuma zama da rashin fahimtar waɗannan furci, wanda ke haifar da yaɗuwa na matuƙar ruɗani game da Yesu da kuma ayukan Sa. Domin ɗaukakar Kristi da kuma ginawa ga al'ummar Sa ne, wannan furci, wato, the Ligonier Statement a kan Aƙidar Kristi ya yi koƙarin fusa, bayanan tarihi, da na ra'ayi gama-gari, da Aƙidar Kristi a yadda yake cikin Littafi Mai Tsarki ga ikklisiyar Krista, a cikin tsari wadda ke da sauƙin furtawa, da za a kuma yi amfani da shi domin kowa wa ikklisiya bangaskiya mai dawwama, ya kuma iya kasancewa furuci iri ɗaya wanda a cikin sa dukan masu bi daga ikklisiyoyi dabam-dabam za su iya dogaro a kai tare domin aikin da Allah ya ba su. Wannan furci ba wai yana kawar da daɗaɗɗun Furci da Aƙidu na tarihi ba ne, amma kari ne wanda ke bayyana dukan koyarwar su game da ko wane ne Kristi da aikin da Ya yi. Bari Kristi ya mori wannan domin mulkin Sa.

Cikin sunan Dan Allah wanda ya zo cikin jiki, Annabin mu, da Firist, da kuma Sarki.

R. C. Sproul

Spring 2016

Muna furta asiri da al'ajibi
na Allah da aka mayar jiki
kuma muna murna cikin ceton mu mai girma
ta wurin Yesu Kristi Ubangijin mu.

Tare da Uba da Ruhu Mai Tsarki,
Dan ya halicci dukan komai
Yana riƙe dukan abubuwa,
da kuma sabonta dukan abubuwa,
Zahiri Allah,
Ya zama zahiri mutum,
Kasancewa biyu cikin ɗaya.

Shi wanda Budurwa Maryamu ta haifa
Ya yi rayuwa a cikin mu.
Aka giciye shi, Ya mutu, aka binne Shi,
Ya tashi a rana ta uku,
Ya hau zuwa Sama,
kuma zai sake dawowa
cikin ɗaukaka da hukunci kuma.

Domin mu,
Ya kiyaye doka,
Ya yi kaffara don zunubi,
ya kuma gamsar da fushin Allah mai kunna
Ya ɗauki ƙyallayen mu masu ƙazanta,
Ya ba mu,
Rigar Sa ta adalci.

Shi ne Annabin mu, da Firist, da Sarkin mu,
Yana gina ikklisiyar Sa,
Yana roko sabo da mu,
Yana kuma mulki bisa dukan abubuwa.

Yesu Kristi Shi ne Ubangiji;
muna yabon Sunan Sa mai tsarki har abada.

Amin.

Tabbatarwa da Musuntawa

tare da

Shaida

daga Nassi

Jawabi Na 1

Muna tabbatar da cewa Yesu shi ne wanda tarihi ya nuna madawwami Dan Allah da ya zo cikin jiki, wanda ke na biyu a cikin Trinita Mai Tsarki (Uku-Cikin-Daya). Shi ne Kristi, Almasihu wanda Allah Ya alkawarta.¹

Mun musunta cewa Yesu Kristi mutum ne kawai, ko kuma wani wanda ikklisiyar Krista na farko ta kirkiro.

Jawabi Na 2

Muna tabbatar da cewa a cikin dayantaka na tarayyar Allah, (Uku-Cikin-Daya), Shi madawwami haifaffen Dan yana cikin tarayyar yanayi (Homooosios), da daidaici, da dawwama tare da Uban, da Ruhu Mai Tsarki.²

Mun musunta cewa Dan ya yi kama ne kawai da Uban (Homooosios), ko kuma cewa Uba ya dauke shi a matsayin Dan sa ne. Mun musunta madawwamiyar karancin fifiko na Dan ga Uban a tsarin Uku-Cikin-Daya.

Jawabi Na 3

Muna tabbatar da 'Nicene creed da kuma Chalcedonian Creeds, mai cewa Yesu Kristi yana nan a matsayi biyun nan, zahiri cikakke Allah ne kuma cikakke mutum, Allahntakar sa da mutumtakar sa suna tarayya cikin daya na har abada.³

Muna musunta cewa an hali cici Dan ne. Muna musunta wai akwai wani lokaci wanda Dan ba Allah ba ne. Muna musunta cewa ko cikin tarihi wai jikin mutuntaka da ruhun Yesu Kristi sun kasance kafin ya zo duniya a cikin jiki.

¹ Tun farko akwai Kalma, Kalman nan kuwa tare da Allah yake, Kalman nan kuwa Allah ne ...Kalman nan kuwa ya zama mutum ya zauna a cikin mu, mun kuma dubi daukarkasa, daukaka ce ta makadaicin Da daga wurin Uba, cike da alheri da gaskiya kuma. (Yahaya 1:1, 14). Dubi kuma Zabura 110:1; Matiyu 3:17; 8:29; 16:16; Markus 1:1, 11; 15:39; Luka 22:70; Yahaya 10:30; 20:28; Galatiyawa 4:4; Filibiyawa. 2:6; Kolosiyawa. 2:9; Ibraniyawa 5:7; 1 Yahaya 5:20.

² Ku tafi fa, ku almajirantad da dukan al'ummai, kuna yi masu baftisma zuwa cikin sunan Uba, da na Da, da na Ruhu Mai Tsarki (Matiyu 28:19). Sake duban Yahaya 3:15-16; 4:14; 6:54; 10:28; Romawa 5:21; 6:23; 2 Korintiyawa 13:14; Afisawa 2:18; 2Timoti. 1:9; 1 Bitrus 5:10; Yahuza 1:21.

³ Gama a cikin Sa ne cikin jiki dukan cikas Allahntaka take zaune (Kolosiyawa 2:9). Dubi kuma Luka 1:35; Yahaya 10:30; Romawa 9:5; 1 Timoti 3:16; 1 Bitrus 3:18.

Jawabi Na 4

Muna tabbatar da aƙidar cikar Yesu a matsayin mutum da Allah, cewa wannan kasancewar Yesu Kristi guda biyu tana tarayya cikin dayantakar sa ba tare da wani sarkakewa, ko hadi, ko rudani, ko sabani ko kuma rarrabuwa ba.⁴

Muna musunta cewa idan za a bambanta tsakanin wannan kasancewa biyu wai sai an raba su.

Jawabi Na 5

Muna tabbatar da cewa a shiga yanayin ɗan adam na Yesu Kristi, yanayin Sa na Allahntaka da na mutuntakar Sa suna riƙe da halayyar su na musamman. Muna tabbatar da cewa duka waɗannan halaye biyu halaye ne na Shi Yesu kaɗai.⁵

Muna musunta cewa yanayin mutuntakar Yesu Kristi na ɗauke da halayyar Allahntaka ko kuma yanayin Allahntakar sa. Muna musunta cewa Yanayin Allahntaka yana sadar da halayyar Allahntaka ga mutuntakar Sa. Muna musunta cewa Yesu ya tura gefe ko sadauƙar da duk wani ɓangare na yanayin Allahntakar Sa a sa'ad da yake mutum.

⁴ Siman Bitrus ya amsa, “Kai ne Kristi, Dan Allah mai rai .” Yesu ya amsa masa ya ce, “Mai albarka ne kai, Siman ɗan Yunusa, gama nama da jini ba su bayyana maka wannan ba, sai Ubana da ke cikin Sama.” (Matihu 16:16–17). Dubi kuma Luka 1:35, 43; Yahaya 1:1–3; 8:58; 17:5; Ayukan Manzanni 20:28; Romawa 1:3; 9:5; 2 Korintiyawa 8:9; Kolosiyawa 2:9; 1 Timoti 3:16; 1 Bitrus 3:18; Wahayin Yahaya 1:8, 17; 22:13.

⁵ Ku kasance da wannan hali a cikin ku, wanda ke cikin Kristi Yesu, Shi wanda ko dayake cikin surar Allah yake , bai mai da daidaitakar nan tasa da Allah abin da zai riƙe kanƙan ce ba, amma sai ya mai da kansa ba komai ba, ta ɗaukar surar bawa, aka haife shi cikin kamannin mutane (Filibiyawa 2:5–7). Dubi kuma Matihu 9:10; 16:16; 19:28; Yahaya 1:1; 11:27, 35; 20:28; Romawa 1:3–4; 9:5; Afisawa 1:20–22; Kolosiyawa 1:16–17; 2:9–10; 1 Timoti 3:16; Ibraniyawa 1:3, 8–9; 1 Bitrus 3:18; 2 Bitrus 1:1.

Jawabi Na 6

Muna tabbatar da cewa Yesu Kristi Shi ne surar Allah, misalin yadda ya kamata mutum ya kasance na zahiri, kuma cewa a cikin aikin fansar mu za a ainihin canza kamannin mu zuwa na surar Sa.⁶

Muna musunta cewa Yesu bai kasance cikakke mutum ba, da cewa wai ya dai yi kamar mutum ne a sama-sama, ko kuma wai ba shi da ainihin ruhu na mutum. Muna musunta cewa wai a cikin aƙidar cika Yesu mutum da kuma Allah, cewa Dan ya zo a matsayin mutum ne maimakon da halayyar mutuntaka.

Jawabi Na 7

Muna tabbatar da cewa a kasancewar sa cikakke mutum, Yesu Kristi a lokacin da aka wulaƙanta shi yana ɗauke da dukan kasawa na mutum, da wahaloli na yanayin mutuntaka. Muna tabbatar da cewa ya zama kamar mu ta kowace hanya , duk da haka ba shi da zunubi.⁷

Muna musunta cewa Yesu Kristi ya yi zunubi. Muna musunta cewa wai Yesu bai ainihin ɗandana wahala, ko jarabobi ko kuma tsanani ba. Muna musunta cewa zunubi gado ne na ainihin yanayin mutuntaka ko cewa rashin zunubin Yesu ba ya muwafaka da kasancewarsa mutum cikakke.

⁶ Shi ne surar Allah marar-ganuwa, Dan fari ne gaban dukan halitta. Gama ta gare shi ne aka haliƙci dukan kome, abubuwan da suke a Sama da abubuwan da suke a kasa, masu ganuwa da marasa ganuwa, ko kursiyai, ko masu mulki, ko masarautu, ko masu iko, wato, wato dukan abubuwa an haliƙce su ne ta wurin Sa, kuma domin Sa. (Kolosiya 1:15–16). Dubi kuma Romawa 8:29; 2 Korintiyawa 4:4–6; Afisawa 4:20–24; Ibraniyawa 1:3–4.

⁷ Domin haka ne ya zama kamar ‘yan’uwan sa ta kowane hali, domin ya zama Babban Firist, mai jinkai, mai aminci kuma cikin yin hidimomin Allah, domin ya yi kafarar zunuban jama’a. Tun da yake shi ma ya sha wahala sa’ad da aka jarabce shi, yana da iko ya taimaki waɗanda ake jarabtar su (Ibraniyawa 2:17–18). Dubi kuma Mika 5:2; Luka 2:52; Romawa 8:3; Galatiyawa 4:4; Filibiyawa 2:5–8; Ibraniyawa 4:15.

Jawabi Na 8

Muna tabbatar da cewa Yesu Kristi da tarihi ya nuna, ta ikon Ruhu Mai Tsarki ne, yin cikin sa kuwa ma mu'ajiza ce, kuma budurwa Maryamu ta haife shi. Muna tabbatawata tare kuma da Chalcedonian Creed cewa dalilin haka ne akan kira ta uwar Allah (theotokos) domin shi ɗan da ta haifa shi ne Ɗan Allah da ya zo cikin jiki, wanda shi ne na biyu a Allah Uku-Cikin-Ɗaya Mai Tsarki.⁸

Jawabi Na 9

Muna tabbatar da cewa Yesu Kristi shi ne Adamu na karshe wanda ya yi nasara a kowane keɓaɓɓen aiki na musamman da aka ba shi, a duk wani wuri da Adamu na farko ya kasa, da kuma cewa Yesu Kristi shi ne kai na mutanen Sa, su ne kuma jikin Kristi.⁹

Muna Musunta cewa Yesu Kristi ya ɗauki halittar zunubi da ɗan adam ke da shi, ko kuma ya gaji ainihin zunubi na tun farko.

⁸ A wata na shida Allah ya aiko mala'ika Jibra'ilu zuwa wani gari a ƙasar Galili da ake kira Nazarat, gun wata budurwa da aka ba da ita ga wani mutum mai suna Yusufu, na zuriyar Dauda, sunan budurwar kuwa Maryamu (Luka 1:26–27). Dubi kuma Matiyu 1:23; 2:11; Luka 1:31, 35, 43; Romawa 1:3; Galatiyawa 4:4.

Muna musunta cewa Yesu Kristi ya sami yanayin Allahntakar Sa daga Maryamu, ko kuma wai kasancewar sa marar zunubi ya samu ne daga wurin ta.

⁹ To, kamar yadda zunubi ya shigo duniya ta wurin mutum ɗaya, mutuwa kuwa ta wurin zunubi, har fa mutuwa ta zama gado ga kowa, da yake kowa ya yi zunubi-gama tun ba a ba da shari'a ba, zunubi yake cikin duniya, amma inda babu shari'a, ba a lissafita zunubi. Duk da haka mutuwa ta mallaka tun daga Adamu har zuwa Musa, har ma a jkan waɗanda ba su yi zunubi irin na keta umumin da Adamu ya yi ba, wanda shi ne kwatancin mai-zuwan nan. Amma wannan baiwa na kyauta dabam take ƙwarai da laifin nan. gama idan bisa ga laifin mutum ɗaya ɗumbin mutane dayawa suka mutu, ashe ma alherin Allah, da kuma baiwar nan, albarkacin alherin wannan mutum ɗaya, Yesu Kristi za su yalwata ga masu ɗumbin yawa fiye da haka ƙwarai. Baiwar nan kuwa daban take ƙwarai ba kamar sakamakon hakkokin zunubin mutum ɗayan nan ba. Don kuwa hukuncin da aka yi a kan laifin mutum ɗayan nan, shi ya jawo hukuncin halaka, amma baiwar nan ta kyauta da aka yi sanadin laifofa da yawa, ita take sa kubuta ga Allah. In kuwa saboda laifin mutum ɗayan nan ne mutuwa ta yi mallaka ta wurin sa, ashe kuwa, waɗanda suke samun alherin mayalwaci, da kuma baiwar nan ta adalcin Allah, za su yi mallaka fiye ma da haka ƙwarai a cikin rai, ta wurin ɗayan nan, wato, Yesu Kristi. To, kamar yadda laifin mutum ɗayan nan ya jawo wa dukan mutane hukunci, haka kuma aikin adalci na Mutum ɗayan nan ya zama wa dukan mutane sanadin kubuta zuwa rai. Kamar yadda mutane masu ɗumbin yawa suka zama masu zunubi ta wurin rashin biyayyar mutum ɗaya, haka kuma ta wurin biyayyar Mutum ɗaya za a mai da ɗumbin mutane da yawa masu adalci. Bayan wannan kuma shari'a ta shigo, domin laifi ya yawaita, amma inda zunubi ya yawaita, alherin Allah ma ya fi yawaita ƙwarai da gaske, don haka, kamar yadda zunubi ya mallaka cikin mutuwa, haka nan kuma alheri alherin Allah ya mallaka ta wurin adalci zuwa rai na har abada ta wurin Yesu Kristi Ubangijin mu. (Romawa 5:12–21). Dubi kuma 1 Korintiyawa 15:22, 45–49; Afisawa 2:14–16; 5:23; Korintiyawa 1:18.

Jawabi Na 10

Muna tabbatar da cewa Yesu Kristi ya bi umarni a ganin ido da kuma a boye. cewa a cikakkiyar rayuwar sa ya cika gaba ɗaya a madadin mu, dukan abubuwan adalci waɗanda dokar ta buƙata, kuma ya ɗaukin hukuncin zunuban mu ta wurin mutuwar Sa a kan giciye.¹⁰

Muna musunta cewa akwai wani lokaci wanda Yesu Kristi Ya kasa bin umurni, ko Ya kasa cika dokar Allah. Muna musunta cewa Ya zo ya shafe dokoki na tafiyar da rayuwar yau da kullum.

Jawabi Na 11

Muna tabbatar da cewa a bisan giciye Yesu Kristi Ya miƙa Kansa a matsayin musaya na horon kaffarar zunuban mutanen Sa, ya gamsar da fushin Allah mai ƙunai, da biyan hakki na hukuncin Allah, Ya kuma yi nasara bisa zunubi, da mutuwa, da Shaidan.¹¹

Muna musunta cewa mutuwar da Yesu Kristi ya yi an biya fansa ne ga Shaidan. Muna musunta cewa wai mutuwar Yesu Kristi misali ne kawai, misali ne na nasara kan Shaidan, ko kuma wai kawai nuni ne na mulkin Allah kan rayuwar yau da kullum kaɗai.

¹⁰ Kamar yadda mutane masu dūmbin yawa suka zama masu zunubi ta wurin rashin biyayyar mutum ɗaya, haka kuma ta wurin biyayyar Mutum ɗayaza a mai da dūmbin mutane da yawa masu adalci. (Romawa 5:19). Dubi kuma Matiyu 3:15; Yahaya 8:29; 2 Korintiyawa 5:21; Filibiyawa 2:8; Ibraniyawa 5:8.

¹¹ Allah kuwa ya ayyana Yeau Kristi ya zama haɗayar sulhu, ta wurin bangaskiya ga jinin Sa. Allah kuwa ya yi haka don nuna adalcin Sa, domin da saboda jinkai na Allahtakar Sa Ya kawar da tunanin Sa kan zunuban mu na baya can. Ya kasance haka, domin nuna adalcin Sa a wannan zamani, wato, a bayyana Shi kansa mai adalci ne, mai kuɓutar da duk mai gaskantawa da Yesu kuma. (Romawa 3:25–26). Dubi kuma Ishaya. 53; Romawa 5:6, 8, 15; 6:10; 7:4; 8:34; 14:9, 15; 1 Korintiyawa 15:3; Afisawa 5:2; 1 Tasalonikawa 5:10; 2 Timoti 2:11; Ibraniyawa 2:14, 17; 9:14–15; 10:14; 1 Bitrus 2:24; 3:18; 1 Yahaya 2:2; 3:8; 4:10.

Jawabi Na 12

Muna tabbatar da koyarwa na dōrawa ta fuskoki biyu, cewa an dōra wa Yesu Kristi zunuban mu, sannan aka dōra mana adalcin Sa ta wurin bangaskiya.¹²

Muna musunta cewa an fi kula da zunubi ba tare da hukunci ba. Muna musunta cewa ba a dōra mana ikon aiwatar da biyayya din Yesu Kristi ba.

Jawabi Na 13

Muna tabbatar da cewa a rana ta uku Yesu Kristi Ya tashi daga matattu, kuma dayawa sun gan shi cikin jiki.¹³

Muna musunta cewa mutuwar Yesu Kristi ba na zahiri bane, ko kuma ruhun sa ne kadai ya rayu, ko kuma cewa wai tashin Sa daga matattu ya faru ne a zukatan mabiyar Sa ne kawai.

Jawabi Na 14

Muna tabbatar da cewa a matsayin Sa na daukaka Yesu Kristi Shi ne nunan-fari na tashi daga matattu, da cewa ya yi nasara bisa zunubi da mutuwa, da kuma cewa cikin tarayya da Shi, muma za a tashe mu daga matattu.¹⁴

Muna musunta cewa jikin Yesu Kristi na daukaka da ya tashi daga matattu daban ne gaba daya daga wanda aka saka a cikin kabari. Muna musunta cewa wai tashin mu daga matattu wai ruhohin mu ne kawai za a tayar ban da jikunan mu.

¹² Shi wanda bai san ko wani zunubi ba, Allah ya mai da Shi ya zama mai zunubi saboda mu, domin mu mu zama adalcin Allah a cikin Sa (2 Korintiyawa 5:21). Dubi kuma Matiyu 5:20; Romawa 3:21–22; 4:11; 5:18; 1 Korintiyawa 1:30; 2 Korintiyawa 9:9; Afisawa 6:14; Filibiyawa 1:11; 3:9; Ibraniyawa 12:23.

¹³ Jawabi mafi muhimmanci da na sanar da ku, wanda na karbo, Kristi ya mutu domin zunuban mu, kamar yadda Nassi ya fada cikin Litattafai, aka binne Shi, aka kuma ta da Shi a rana ta uku, kamar yadda Nassi ya fada cikin Litattafai, da kuma ya bayana ga Kefas, sa'an nan ga goma sha biyun (1 Korintiyawa 15:3–5). Dubi kuma Ishaya 53; Matiyu 16:21; 26:32; 28:1–10; Yahaya 21:14; Ayukan Manzanni 1:9–11; 2:25, 32; 3:15, 26; 4:10; 5:30; 10:40; Romawa 4:24–25; 6:9–10; Afisawa 4:8–10.

¹⁴ Amma ga hakika an ta da Kristi daga matattu, Shi ne nunan fari na waɗanda suka yi barci ... Ya ke mutuwa, ina nasarar ki? Ya ke mutuwa ina karin ki? (1 Korintiyawa 15:20, 55). Dubi kuma Romawa 5:10; 6:4, 8, 11; 10:9; 1 Korintiyawa 15:23; 2 Korintiyawa 1:9; 4:10–11; Afisawa 2:6; Kolosiyawa 2:12; 2 Tasalonikawa 2:13; Ibraniyawa 2:9, 14; 1 Yahaya 3:14; Wahayin Yahaya 14:4; 20:14.

Jawabi Na 15

Muna tabbatar da cewa Yesu Kristi ya hau zuwa kursiyin Sa a Sama, a hannun dama na Allah Uban, da kuma Yana mulki yanzu a matsayin Sarki, da kuma cewa zai dawo a bainar kowa da kowa cikin iko da daukaka.¹⁵

Muna musunta cewa Yesu Kristi ya yi kuskure game da lokacin da zai dawo.

Jawabi Na 16

Muna tabbatar da cewa Yesu Kristi ya zubo da Ruhun Sa a ranar Fentakos, da kuma cewa a yanayin sa na yanzu Yana mulki bisa dukan abu, yana roko a madadin mutanen Sa, da kuma cewa Yana gina ikklisiyar Sa, wadda a cikin ta shi ne kadai kai.¹⁶

Muna musunta cewa Yesu Kristi Ya zaɓi bishop na Roma a matsayin limamin Sa, ko kuma wai ban da Yesu Kristi wani daban zai iya zama kan ikklisiyar.

¹⁵ Saboda haka da suka taru, suka tambaye shi suka ce, “Ya Ubangiji, yanzu ne za ka sake kafa wa Isra’ila mulki?” Ya ce masu, “Sanin lokuta da zamanai da Uba ya sa cikin ikon sa, ba naku bane. Amma za ku sami iko sa’ad da Ruhu Mai Tsarki Ya sauko maku, za ku zama shaidu Na a Urshalima, da duk Kasar Yahudiya, da ta Samariya, har ya zuwa iyakar duniya.” Da ya fadi haka, suna cikin dubawa, sai aka dauke Shi Sama, wani gajimare ya tafi da Shi, ba su kara ganin Sa ba. Suna cikin zuba ido Sama, Shi kuma yana tafiya, sai ga mutum biyu tsaye kusa da su, saye da fararen tufafi. Sai suka ce, “Ya ku mutanen Galili, don me kuke tsaye kuna duban sama? Yesun nan da aka dauke daga gare ku aka kai Shi Sama, zai komo ne ta yadda kuka ga tafiya Sa zuwa sama.” (Ayukan Manzanni 1:6–11). Dubi kuma Luka 24:50–53; Ayukan Manzanni 1:22; 2:33–35; Afisawa 4:8–10; 1 Timoti 3:16.

¹⁶ Allah kuma Ya sarayar da kome a farkashin sawayen Sa, Ya sanya Shi kuma Ya zama kai bisa abu duka ga ikklisiya (Afisawa 1:22). Dubi kuma Ayukan Manzanni 2:33; 1 Korintiyawa 11:3–5; Afisawa 4:15; 5:23; Kolosiyawa 1:18.

Jawabi Na 17

Muna tabbatar da cewa Yesu Kristi zai sake dawowa cikin dāukaka domin ya shari'anta dukan mutane, da kuma zai yi nasara ta gaba daya bisa duka abokan gaban Sa, Ya hallaka mutuwa, da kuma cewa Zai kawo sabuwar Sama da sabuwar duniya, wadda a cikin ta Zai yi mulki cikin adalci.¹⁷

Muna musunta cewa dawowar Yesu na karshe ya faru ne a karni na AD70, da kuma cewa wai ya kamata a dāuki zuwan Sa da abubuwan da zuwan sa ke kunshi a ciki sun kasance alama ne kawai.

Jawabi Na 18

Muna tabbatar da cewa za a karbi duka waɗanda suka ba da gaskiya cikin sunan Ubangiji Yesu Kristi zuwa cikin Mulkin Sa na har abada, amma waɗanda ba su gaskanta gare Shi ba, za su sha wahala na har abada cikin hukunci a jihannama.¹⁸

Muna musunta cewa za a ceci kowane mutum. Muna musunta cewa waɗanda suka mutu ba tare da bangaskiya ga Yesu Kristi ba, wai za a hallaka su nan take ne kawai.

¹⁷ Ya kuma umurce mu mu yi wa mutane wa'azi, mu kuma shaida tabbacin wannan Shi ne wanda Allah ya sanya Shi mai-shari'a na masu-rai da matattu (Ayyukan Manzanni 10:42). Dubi kuma Yahaya 12:48; 14:3; Ayyuka Manzanni 7:7; 17:31; 2 Timoti 4:1, 8.

¹⁸ Dan mutum zai aiko da mala'ikun Sa, su kuma za su tattara abin da ke sa tuntufe duka, da masu aikata mugunta, su ciccire su daga mulkin Sa, su jefa cikin buyar wuta: can za a yi kuka da cizon haƙora. Sa'annan masu adalci za su haskaka kamar rana a cikin mulkin Uban Su. Wanda yake da kunnuwa bari ya ji. (Matiyu 13:41–43). Dubi kuma Ishaya 25:6–9; 65:17–25; 66:21–23; Daniyel 7:13–14; Matiyu 5:29–30; 10:28; 18:8–9; Markus 9:42–49; Luka 1:33; 12:5; Yahaya 18:36; Kolosiyawa 1:13–14; 2 Tasalonikawa 1:5–10; 2 Timoti 4:1, 18; Ibraniyawa 12:28; 2 Bitrus 1:11; 2:4; Wahayin Yahaya 20:15.

Jawabi Na 19

Muna tabbatar da cewa duka waɗaɗa ke zaɓaɓɓu cikin Yesu Kristi tun kafin kafawar duniya, waɗaɗa kuma ke tarayya da Shi ta wurin bangaskiya, suna jin daɗin zumunta tare da Shi da kuma juna. Muna tabbatar da cewa a cikin Yesu Kristi muna morar duk albarku na ruhaniya, da suka haɗa da, kuɓutarwa, da zama'ya'ya, da tsarkakewa, da kuma ɗaukakawa.¹⁹

Muna musunta cewa ana iya rabawa tsakanin Yesu Kristi da aikin sa na ceto. Muna musunta cewa wai za mu iya mora daga aikin ceto na Yesu Kristi ba tare da Yesu Kristi Shi kansa ba. Muna musunta cewa wai za mu iya tarayya da Yesu Kristi ba tare da yin tarayya da jikin Sa, wato ikklisiya ba.

Jawabi Na 20

Muna tabbatar da koyarwar kuɓuta ta wurin bangaskiya kaɗai, cewa Allah ya kira mu adilai ta wurin aikin alherin Sa ne kaɗai, ta dalilin imanin mu a cikin Yesu Kristi, da aikin Sa kaɗai, ba ta wani ƙoƙarin kan mu ko wani aikin lada ba. Muna tabbatar da cewa musunta wannan koyarwa na kuɓuta ta wurin bangaskiya kaɗai, zai zama musunta ita kanta bisharar.²⁰

Muna musaunta cewa kuɓutar mu ya samu ne ta dalilin zuba alherin Allah a cikin mu. Muna musunta cewa muna zama kuɓutattu ne idan har adalcin mu ya kafu a cikin mu. Muna musunta cewa wannan kuɓutarwa a yanzu ko a nan gaba yana yiwuwa ne bisa ga matsayin kasancewar mu amintattu.

¹⁹ Dukan mu an yi mana baftisma ta wurin Ruhu guda, mu zama jiki guda—ko, Yahudawa, ko Hellenawa, ko bayi ne, ko 'ya'ya ne, dukan mu kuwa an shayar da mu a Ruhu guda (1 Korintiyawa 12:13). Dubi kuma Yahaya 14:20; 15:4–6; Romawa 6:1–11; 8:1–2; 12:3–5; 1 Korintiyawa 1:30–31; 6:15–20; 10:16–17; 12:27; 2 Korintiyawa 5:17–21; Galatiyawa 3:25–29; Afisawa 1:3–10, 22–23; 2:1–6; 3:6; 4:15–16; 5:23, 30; Kolosiyawa 1:18; 2:18–19.

²⁰ To, da yake mu kuɓutattu ne ta wurin bangaskiya, muna da salama kenan a wurin Allah, ta wurin Ubangijin mu Yesu Kristi. (Romawa 5:1). Dubi kuma Luka 18:14; Romawa 3:24; 4:5; 5:10; 8:30; 10:4, 10; 1 Korintiyawa 6:11; 2 Korintiyawa 5:19, 21; Galatiyawa 2:16–17; 3:11, 24; 5:4; Afisawa 1:7; Titus 3:5, 7.

Muna tabbatar da koyarwa ta tsarkakewa, cewa Allah, ta wurin ikon Ruhu Mai Tsarki, bisa ga aikin da Yesu Kristi ya yi, Ya cece mu daga mulki na ikon zunubi, ya kebe mu, Ya mai da mu masu tsarki ta yadda ya ci gaba da canza mu a kullum zuwa kamannin surar Dan Sa. Muna tabbatar da cewa tsarkakewa aiki ne na alherin Allah, kuma yana sarkakewa da kuɓutarwa yadda ba a iya raba su, duk da cewa sarkakewan dabam yake da kuɓutarwa. Muna tabbatar da cewa cikin wannan aikin Allah na tsarkakewa ba kawai muna zaune kamar ‘yan kallo ba ne, amma mu ke da hakkin tafiyar da rayuwar mu bisa waɗannan zaɓaɓɓun hanyoyi na alherin Allah, cikin rayuwar mu na tabbatar da mun mutu ga zunubi, muna rayuwa cikin biyayya ga Ubangiji.²¹

Muna musunta cewa mutum yakan sami kuɓuta ba tare da rayuwar sa ta nuna ‘ya’ya na tarayya da Yesu Kristi cikin tsarki ba. Muna musunta cewa kyawawan ayukan mu, duk da cewa karɓaɓɓu ne a wurin Allah cikin Yesu Kristi, amma wai su ne ke samar mana da kuɓuta. Muna musunta cikin wannan rayuwa ne fama da muke yi da zunubi zai kare, duk da yake zunubi ba ta mulki a kan mu.

²¹ Albarka ga Allah da Uba na Ubangijin mu Yesu, wanda ya albarkace mu da kowace albarka taruhaniya a cikin Sammai cikin Kristi, kamar yadda ya zaɓe mu a cikin Sa tun kafin kafawar duniya, domin mu zama tsarkaka, marasa-aibu a gaban Sa (Afisawa 1:3–4). Dubi kuma Yahaya 17:17; Ayyukan Manzanni 20:32; Romawa 6:5–6, 14; 8:13; 1 Korintiyawa 6:11; 2 Korintiyawa 7:1; Galatiyawa 5:24; Afisawa 3:16–19; 4:23–24; Fibiya 3:10; Kolosiyawa 1:10–11; 2 Tasalonikawa 2:13; Ibraniyawa 12:14.

Jawabi Na 22

Muna tabbatar da cewa Yesu Kristi Shi ne kadai ainihin matsakanci daya tsakanin Allah da mutanen Sa. Muna tabbatar da aikin zama matsakanci na Yesu Kristi a matsayin Annabi, da Firist, da kuma Sarki a duka matsayin Sa na kasakanci da matsayin Sa na daukaka. Muna tabbatar da cewa an shafe Shi da Ruhu Mai Tsarki domin ya aiwatar da aikin a matsayin nan na matsakanci, wanda shi ne dalilin da Uban ya kira Shi.²²

Muna musunta cewa Allah ya taɓa kasancewa cikin jiki a wani lokaci can baya, ko wai zai zo cikin jiki a nan gaba, ko kuma wai akwai wasu matsakanta ko kuma wai za a sami wasu matsakanta, ban da Ubangiji Yesu Kristi kadai.

Jawabi Na 23

Muna tabbatar da cewa a matsayin Sa na Annabin Allah mafi girma, Yesu Kristi ya kasance kan Batun da Abin annabci. Muna tabbatar da cewa Yesu ya bayyana da kuma yi shaida nufin Allah, da yin Annabcin abubuwan da za su faru a nan gaba, da kuma cewa Shi Kansa ne cikwar alkawuran Allah.²³

Muna musunta cewa Yesu ya taɓa furta annabcin karya ko kalmar karya, ko kuma wai ya kasa ko zai kasa cika dukan annabci da aka yi game da Shi Kansa.

²² Gama akwai Allah daya, matsakanci daya kuma tsakanin Allah da mutane, Shi kuwa wannan mutum Kristi Yesu (1 Timoti 2:5). Dubi kuma Ayuba 33:23–28; Luka 1:33; Yahaya 1:1–14; 14:6; Ayyukan Manzanni 3:22; Kolosiyawa 1:15; Ibraniyawa 1:1–4; 5:5–6; 9:15; 12:24.

²³ Yanzu fa 'yan'uwa, na sani cikin jahilci kuka aikata wannan, kamar yadda shugabannin ku ma suka yi. Amma abin da Allah ya riga ya fadi ta bakin annabawa duka cewa, Kristi zai sha wahala, hakannan Ya cika. Ku tuba fa, ku juyo, don a shafe zunuban ku, domin hakannan lokacin watsakewa su zo daga wurin Ubangiji, domin kuma Ya aiko maku Kristi wanda aka kaddara maku Shi, Shi Yesu, Wanda dole Sama za ta karɓe Shi har zuwa zamanin sabunta dukan abubuwa da Allah ya fada tun da, ta bakin tsarkakan annabawan Sa. Musa ya ce, "Ubangiji Allah zai tayar maku da wani annabi daga cikin 'yan'uwan ku kamar ni; a gare Shi za ku kasa kunne cikin dukan abin da zai gaya maku" (Ayyukan Manzanni 3:17–22). Dubi kuma Matiyu 20:17; 24:3; 26:31, 34, 64; Markus 1:14–15; Luka 4:18–19, 21; Yahaya 13:36; 21:22; 1 Korintiyawa 1:20; Ibraniyawa 1:2; Wahayin Yahaya 19:10.

Jawabi Na 24

Muna tabbatar da cewa Yesu Kristi Shi ne Babban Firist din mu Mafi Girma bisa irin dabi'ar Malkizedek, bayan ya ba da Kansa hadaya mai dacewa a madadin mu, ya kuma ci gaba da yin addu'o'i domin mu a gaban Uban. Muna tabbatar da cewa, Yesu shi ne abin hadaya da kuma hadayan kansa a hadaya mafi girma na kaffara.²⁴

Muna musunta cewa da yake Yesu Kristi ya zo daga kabilar Yahuda ba kabilar Levi ba, hakan ya hana shi damar kasancewa a matsayin Firist din mu. Muna musunta cewa Yana ci gaba da miƙa Kansa a lokacin Mass ko Eucharisti cikin matsayin wanda aka azabtar da kuma Firist, kuma ba tare da wani zubar da jini ba. Muna musunta cewa Ya kasance Firist a Sama ne kadai, wai ba Firist ba ne a duniya.

Jawabi Na 25

Muna tabbatar da cewa a matsayin Sarki, Yesu Kristi Yana mulki da iko mafi girma bisa dukan ikokin duniya da wasu ikoki na sararin sammai, a yanzu da har abada.²⁵

Muna musunta cewa mulkin Yesu Kristi mulkin siyasa na duniya ne kawai. Muna musunta cewa masu mulki na duniya ba su karkashin ikon Sa.

²⁴ Gama wuri mai-tsarki da Kristi ya shiga, ba wuri ne da aka yi da hannuwan mutum ba, wanda yake kama da na gaskiyan, amma Ya shiga cikin Sama kanta, a yanzu yana bayyana a gaban Allah a madadin mu. Ba wai domin ya miƙa kansa hadaya a kai-a-kai ba ne, kamar yadda baban firist yake shiga cikin wuri mai-tsarki shekara bayan shekara da jinin da ba nasa ba, da hakanan ne, da dole ne ya sha wahala sau dayawa tun kafuwar duniya. Amma yanzu sau daya a karshen zamani ya bayyana domin ya kawar da zunubi ta ba da hadayar Kansa. Kuma da yake fa an kudurta wa mutane su mutu sau daya, bayan wannan kuma sai shari'a, haka ne kuma Kristi, bayan da aka miƙa shi sau daya domin Ya dauki zunuban mutane dayawa, Zai sake bayyanuwa na biyu, ban domin kawar da zunubi ba, amma domin ya ceci wadanda suke dokin zuwan Sa (Ibraniyawa 9:24-28). Domin kuma Yahaya 1:36; 19:28-30; Ayyukan Manzanni 8:32; 1 Korintiyawa 5:7; Ibraniyawa 2:17-18; 4:14-16; 7:25; 10:12, 26; 1 Bitrus 1:19; Wahayin Yahaya 5:6, 8, 12-13; 6:1, 16; 7:9-10, 14, 17; 8:1; 12:11; 13:8; 15:3.

²⁵ Gama dole Shi zai yi mulki har ya sa duka makiyan Sa karkashin sawayen Sa (1 Korintiyawa 15:25). Dubi kuma Zabura 110; Matiyu 28:18-20; Luka 1:32; 2:11; Ayyukan Manzanni 2:25, 29, 34; 4:25; 13:22, 34, 36; 15:16; Romawa 1:3; 2 Timoti 2:8; Ibraniyawa 4:7; Wahayin Yahaya 3:7; 5:5; 22:16.

Jawabi Na 26

Muna tabbatar da cewa sa'adda Yesu Kristi ya yi nasara bisa dukan abokan gaban Sa, Zai miƙa wannan mulki nasa ga Uban. Muna tabbatar da cewa a cikin sabon Sama da sabuwar duniya, Allah zai kasance da mutanen Sa, da kuma cewa masu bi za su ga Yesu Kristi fuska-da-fuska, a mayar da su kamar sa, su kuma ji dadɓi tare da shi na har abada.²⁶

Muna musunta cewa akwai wani bege ga ɗan adam, ko wani suna, ko kuma wata hanya ta wadda za a iya samun ceto sai cikin Yesu Kristi kaɗai.

²⁶ Bayan wannan sai karshen, sa'adda zai miƙa mulki ga Allah Uba bayan ya riga ya kawar da dukan sarauta, da kowane mulki da kuma iko. Dole ne ya yi mulki har ya sa dukan maƙiyansa karkashin sawayen sa. Makiyi na karshe da za a kawar shi ne mutuwa. Gama "Allah ya sarayar da komai a karkashin ikon Sa." Amma da aka ce, "An sarayad da komai," a sarari yake cewa an keɓe Shi wanda ya sarayadda da dukan komai karkashin mulkin Sa. Sa'adda aka gama sarayad da dukan komai a karkashin mulkin Sa, sa'annan Shi Ɗan da Kansa Shi ma zai sarayar da Kansa ga wannan wanda ya sarayar da kome a karkashin ikon Sa, domin Allah ya zama Shi ne duka cikin duka (1 Korintiyawa 15:24–28). Dubi kuma Ishaya. 65:17; 66:22; Filibiyawa 2:9–11; 2 Bitrus 3:13; 1 Yahaya 3:2–3; Wahayin Yahaya 21:1–5; 22:1–5.

Karin Bayani na Wasu Zantattuka

tare da

Shawarwari na

Yadda za a Yi Amfani da su

Wata rana duniya duka za ta yi waƙa tana shaidawa da murya ɗaya: Yesu Kristi Ubangiji ne.” (Filibiyawa 2:11). Wannan gajeruwar jimla tana ɗauke da wadatacciyar ma’ana cewa Yesu Shi ne Kristi, na nufin cewa Shi ne “Shafaffen.” Yana nufin cewa Shi ne Almasihu da aka yi alƙawari, kuma tun da ɗadewa.

Idan aka ce Yesu Kristi Ubangiji ne, yana nufin cewa zahiri Shi Allah ne na gaske. Zuwan Sa cikin jiki abin al’ajibi ne bisa al’ajibai, asiri mai matuƙar ban mamaki. Allah ya zama mutum. Haka ma kiran Sa Yesu, yana nufin cewa Shi ɗaya ne, kuma Shi ne Mai-ceto kaɗai. Ya zo duniya domin hidimar bishara na ceton mutanen Sa daga zunuban su (Matiyu 1:21).

“Yesu Kristi Ubangiji ne” Furcin Akida ne—zahirin magana ne na imani. Ita kalmar Ingilishi ta creed (Akida) ta samo asali ne daga harshen Latin credo, wanda ke nufin “Na gaskanta.” Wannan gajeren furci na Akida yana shelar abin da muka gaskanta game da Kristi. Wasu suna tunanin mai yiwuwa 1Timoti3:16 shi ma furci ne na Akida. Dalilai biyu ne suke haifar da wannan tunanin. Na farko, Bulus ya yi amfani da irin waɗannan kalamai, “Ba shakka, asirin imanin mu da girma yake ƙwarai, mun shaida.” Na biyu kuma, waɗannan kalamai suna da wani tsari na musamman kamar yadda waƙa takan kasance. Waɗannan kalamai sun bayyana a taƙaice zahiri Shi Kristi wanda ya zo cikin jiki:

An bayyana shi cikin jiki,
 Ruhu ya nuna Shi adali ne,
 mala’iku sun gan shi,
 aka yi wa’azin sa cikin al’ummai,
 an gaskanta da Shi a duniya,
 an ɗauke shi sama wurin ɗaukaka (1Timoti 3: 16)

Tsarin da ke a Littafi Mai Tsarki yana da matuƙar muhimmanci. Lokacin da iklisiyar farko ta naɗa shugabanni, suka kuma samar da furcin akida, ba wai suna samar da wata sabuwar hanyar furta bangaskiya bane. Suna aiki ne bisa kafaɗɗun al’adu daga Littafi Mai Tsarki.

Sa'adda matsaloli suka taso, ikklisiyar farko ta dauki matsayi. Bayan haka kuma, da yawa suna da ra'ayin cewa bukatsu na raira yabo da daukaka, ko sha'awar yin ibada mai tsarki, shi ma ya zuga ikklisiya zuwa ga rubuta wadannan kalamai na akidodi. Wannan zahirin gaskiya ne musamman dangane da koyarwar imani ga Kristi. Hakikanin gaskiya game da Shi Yesu da aikin Sa, ya kasance garkuwan kwarai ga Kristanci duk cikin tsawon karnoni.

Marubuta Sabon Alkawari su kansu sun fuskanci kalubale na ra'ayoyin karya game da asalin Kristi da kuma aikin Sa. A karnonin farko na farawar ikklisiya, kungiyoyi daban-daban sun kalubalanci asalin mutuntakar Kristi. Wata kungiya da ake kira Docetists sun yi da'awar cewa, Yesu bai zo ainihi cikin jiki ba, cewa ya zo "a ganin ido ne kawai" kamar mutum ne kawai. Wasu karkatattun koyarwa kuma irin na Arianism, sun kalubalanci ainihin kasancewar Kristi Allah ne. Wadannan karkatattun koyarwa suna da'awar cewa Shi yana kasa da Allah Uba. Wasu kungiyoyi na baya-baya kuma sun kauce a wajen yin bayani na yadda matsayin nan nasa biyu, wato zahirin mutuntakar Sa, da zahirin Allahntakar Sa suna kunshe cikin kasancewa daya. Ikklisiyar farko ta mai da martani ga wadannan yanayi na kalubale da kaucewa ta hanyar tara wadannan shugabannin ikklisiya, da rubuta akidu na imani da suka funshi a takaice koyarwan Littafi Mai Tsarki game da ainihin tushin imanin Krista na zahiri Wadannan kalamai na akidodi ya kasance ainihin manya kuma muhimman gado ne, wanda aka adana aka mika daga wannan tsara zuwa tsara na biye da shi. Don haka a yanzu, muna da wadannan kayan aiki na kalamai na Apostolic Creed, da Nicene Creed da kuma wanda ake ce da shi Chalcedonians definition. Wadannan kalamai na akidodin imani, sun zama alamomin kayyade iyaka, da hanyar bambantawa a sosai tsakanin ra'ayi na koyarwar gaskiya da karkatacciyar koyarwa.

Wadannan kalamai na akidodin imani sun yi aikin jagorantar ikklisiya, da kuma ta wurin alheri da ikon hannun Allah na shugabanci, sun bi da Krista zuwa furta bishara cikin bangaskiya. Ana furta su a yau a matsayin shaida mai madawwamiyar daraja. Suna tuna mana cewa Kristi Shi ne

a zuciyar tauhidin mu, kuma shi ne a zuciyar ibadar mu. Waɗannan akidodi suna kiran ikklisiya ta “yi himma, ta yi yaƙi domin imani, wanda aka bayar ga tsarkaka sau ɗaya tak, ba ƙari” (Jude1:3).

Duk da haka, waɗannan bayanai na akidu suna bayani ɗan kaɗan ne game da aikin Kristi. Ba su iya yin bayani cikakke mai zurfi kan bishara ba. Rarrabuwa ta gaske wadda ta faru a cikin ikklisiya, kamar yadda ake gani, ya faru ne a lokacin da shugabanni suka yi Muhimman Gyare (Reformation). A lokacin, aikin Kristi ne ya zama muhimmin batu. Musamman ma, muhawara game da koyarwar kuɓutarwa ta hanyar bangaskiya kaɗai ya kasance shi ne ainihin tushin jayayya da ya haifar da Muhimman Gyare. A nan ikklisiya ta rarrabu ta zuwa ɓangaren masu ra’ayi na Frotestan da na Roman Katolika. Masu ra’ayin Frotestan suna tabbatar da koyarwar kuɓuta ta hanyar bangaskiya kaɗai (sola fide), sa’anan kuma Roman Katolika, da suka bi dokokin majalisa ta Trent, sun ki koyarwar kuɓuta ta hanyar bangaskiya kaɗai, a maimakon haka, sai suka kasance da ra’ayin cewa kuɓuta yana yiwuwa ne ta dalilin yin haɗi na bangaskiya da kuma ayyuka. Muhimman Gyare kuma sun bayyana wani bamabanci a wani batu, batun shi ne, Matsayin Yesu Kristi na kasancewa shugaban ikklisiya mafi girma duka, da kuma kasancewa shi kaɗai ne kai bisa Ikklisiyar Sa, kai a gaskiya ma, bisa dukkan kowane abu.

Idan aka ɗauko su tare, waɗannan tarin Akidodi na ikklisiyar farko, da waɗannan batutuwa da aka nanata a lokacin Muhimman Gyare sun kafa wa ikklisiya jagoranci domin shelar bisharar bangaskiya bisa tsarin Littafi Mai Tsarki. Kalamai na Akidodi da kuma wasu furuci da suka samu dalilin Muhimman Gyare-Gyare da kuma Catechism sun tanada bangaskiya ta takaitacciyar hanya, da kawo kyakkyawan fahimta ga imani da kuma bishara.

Kalmar Da Aka Mayar Jiki: Furcin Ligonier Kan Akidar Kristi, cikin jinkan Ubangiji, ta yi koƙarin tanada wa ikklisiyar wannan zamani—kuma, tare da albarkan Allah, ga zamani mai zuwa—waɗannan furci na kai tsaye masu sauƙin fahimta game da Yesu Kristi da aikin Sa, waɗanda aka samo daga albarkun baya, na wurare biyun nan, wato, gamin Akidodi, da kuma tauhidi na Muhimman Gyare-Gyare. Wata kila wannan

jawabi da furci ashirin da shida da ya biyo baya kalamai na tabbatarwa da na musuntawa, zai iya zama dalilin yin karin tattaunawa da zuzzurfa tunani a kan waɗannan muhimman batutuwa da suka shafi Koyarwar imani ga Kristi. Mai yiwuwa ma wannan furci kansa ya zama da amfani ga ikklisiya. A yi iyakacin koƙari domin tabbatar da wannan furci ya zama mai dacewa domin karantawa a cikin taron jama'a. Muna so kowane mutum da ya gamu da wannan furci, ya sani cewa "Yesu Kristi Ubangiji ne."

FURCIN

Jawabin ya kunshi baitoci ko ɓangarori shida. Na farko ya kasance gabatarwa, ɗauke da muhimman aikatau guda biyu: furta da murna. Allah ya bayyana kansa da nufin Sa a cikin shafi Nassoshi masu Tsarki. Duk da haka, har yanzu akwai "abubuwa na sirri" da suke keɓaɓɓu ga Shi ne kaɗai (Maimaitawar Shari'a 29:29). Yana da muhimmanci mu lura da kasawar mu dangane da batun tauhidi. Don haka mun fara da furta asiri da al'ajibi na bishara. Muhimmin batu da wannan jawabin ke mai da hankali a kai shi ne kasancewar Allah cikin surar mutum, wanda muka bayyana cikin kalmomi masu sauƙin fahimta cewa Allah ya zama jiki. Shi wannan Kristi nan da nan ya bi zuwa ga aikin Kristi, saboda haka gaba ɗaya muna murna cikin aikin Kristi na ceto.

Baiti na biyu kuma yana nanata zahiri na ainihin Allahntakar Kristi, da bayyana Shi a matsayin Sa na daidai cikin Allah Uba, da Da, da Ruhu Mai Tsarki, Uku-cikin-ɗaya. Wannan baiti ya kammalu ne da sake nanata jawabi bisa tsarin Chalcedonia daga nasu bayani na Chalcedon. Tun zuwan Sa cikin jiki, Kristi ya kasance, kuma har abada zai kasance yanayi biyu cikin ɗaya.

Wannan zuzzurfan bayani game da kasancewar Allah cikin jiki shi ne abin da ke kunshe a baiti na uku, yana nanata zahirin mutuntakar Kristi. An haife shi. Shi ne Imanuwel, ma'ana "Allah tare da mu" (Matiyu1:23). A nan muna furta mutuwar Sa da binnewar Sa da tashiwar Sa daga Matattu, da komawar Sa Sama da kuma sake dawowar Sa na biyu. Waɗannan ainihin gaskiya ne da tarihi ya nuna game da mutuntakar Sa.

Tauhidi na gaskiyar kasancewar Kristi cikin jiki shi ne

ya biyo baya a sashe na huɗu, wanda ta wurin aka sami kyakkyawar fahimta daga lokacin Muhimman Gyare-Gyare. A gare mu dai, Yesu ya yi cikakkiyar biyayya. Ya kiyaye doka (biyayya a aikace), da kuma biyan hakkin da hukunci ya bukata (biyayya da ba a fili). Shi ne ɗan rago mara aibu, da yake yin kaffara a madadin mu. Ya magance matsala mafi girma da ta addabi ‘yan adam: Fushi mai ƙunai na Allah Mai-Tsarki. Wannan baiti ya ƙare da yin shaida na koyarwar dora laifi. An dora, ko kuma an rubuta, ko an lissafa, dukan zunuban mu wa Kristi, adalcin sa kuma aka dora mana. Muna da salama tare da Allah, keɓaɓɓe na musamman domin abin da Yesu ya yi mana kaɗai. An sutura mu da adalcin sa.

Mukamai uku (munus triplex) na Kristi ya kasancewa kyakkyawan taimako ga batutuwan tauhidi wanda a cikin sauƙin fahimta yake bayyana aikin Kristi. Mukamai ukun na, annabi, da frist, da sarki fuskoki dabam ne na aikin matsakanci da ke cikin Tsohon Alkawari. Yesu ya harhafa waɗannan mukamai uku a cikin Sa shi kaɗai, kuma ya yi cikakkiyar aiwatar da kowannen su. A nan ba wai mun yi nazari a kan kasancewar Kristi matsakanci kawai na kan giciya a baya can ba, amma har a kan a matsayin Sa na mai-roko a madadin mu, a hannun daman Allah.

Baitin da ke kammalawa na karshe ya tabbatar da keɓaɓɓen, kuma tsayayyen Shaida na ƙwarai: Yesu Kritsi Ubangiji ne. Duk wani tauhidi na gaskiya yana kai wa ga raira yabo da ɗaukaka, ko ibada. Haka nan kuma, jawabin ya ƙare da muhimmiyar kalmar aikatawa yabo. Ta yi wa Kristi ibada yanzu, muna shiri ne domin aikin mu na har abada.

JAWABAI ASHIRIN DA SHIDA NA TABBATARWA DA MUSUNTAWA

Kalamai na waɗannan jawabai sun zama hanyar zuwa ga binciken tauhidin Kristi, da gayyata zuwa ga bincike na yalwa mai yawa da ke ƙunshe a koyarwar Littafi Mai Tsarki akan Kristi da aikin Sa. Domin ci gaba da yi mana jagora, an kara jawabai ashirin da shida na tabbatarwa da kuma musuntawa, kowannane yana ɗauke da nasoshin shaida. Daga cikin Nassoshin an ɗauko ɗaya cikin su an rubuta shi gaba ɗaya, tare da wasu karin ayoyi don nanatawa. Waɗannan jawabai suna da matuƙar muhimmanci. Suna bayyana wa a fili irin

iyakoki daga koyarwar Littafi Mai Tsarki game da Kristi da aikin Sa.

Jawabi na 1 ya kasance kamar gabatarwa, yana tabbatar da kasancewar sa Allah da ya zama mutum.

Jawabi na 2 ya nanata a zahiri Allahntakar Kristi, sa'anani jawabi na 3-5 ya nuna mutum daya da tauhidin Kristi na yanayi Sa biyu. Jawabi na 6-9 ya warware ainihin mutuntakar Kristi. Jawabi na 10-26 ya juyo daga shi Kristin zuwa aiki Shi Kristi. Waɗannan sun fara da tabbatar da koyarwar ceto, suka kuma fãre da kyakkyawan bayani na yadda kowanne daga matsayi ukun nan na Kristi suke keɓaɓɓu.

Musuntawar suna da ainihin matuƙar muhimanci. A zamani mu na yau, da ake yawan so a sami karbuwa, ba a iya burgewa idan aka musunta wani ra'ayi da wasu suka yarda da shi, kuma waɗannan jawaban tabbatarwa da musuntawa ba aiki ne da za a yi cikin hali na faɗin rai ba. Maimakon haka, ana kawo su cikin bege taimaka wa ikklisiya ta kasance cikin iyaka mai kyau kuma rayayye na koyarwar Littafi Mai Tsarki. 2Yahaya 9 na cewa, “dukkan wanda ya ke ci gaba, ba ya kuwa tsaya cikin koyarwar Kristi ba, ba ya tare da Allah.” Wannan yana nufin ci gaba a kauce daga koyarwar Littafi Mai Tsarki a kan Kristi, ko a zarce a wuce iyakoki da aka kafa game da tauhidin Kristi kamar yadda aka bayyana cikin Maganar Allah. Kamar yadda jawabai ashirin da shidan nan suka faɗaɗa bayani kan bangarori daban-daban na furcin, haka nan ma jawaban su kansu za su iya jagora zuwa ga zuzzurfan koyarwa daga Littafi Mai Tsarki game da Kristi.

Mai yiwuwa wasu su yi tambaya cewa, me ya sa za a buƙaci wani sabon furci. Wannan tambaya ce mai kyau. Ga wannan kuwa, za mu ba da dalilai uku domin wannan furci. Muna ba da gaskiya za ta amfani ikklisiya ta bangaren ibada da koyarwa a yau ta tunƙarar ire-iren kalubale na zamanin da da kuma na zamanin yau. Haka kuma, muna begen zai tanada ma waɗanda suke aikin bishara hanyoyin gano wasu waɗanda cikin gaskiya suke abokai cikin aikin bisharar. A karshe, mun gane cewa yanayin kalubale sun taso ma ikklisiya, kuma mun ba da gaskiya wannan furci zai tuna wa dukan mu ainihin zuciyyar bisharar—kyaun ta, muhimancin ta, gaggawan ta. Yi la'akar da waɗannan dalilai:

DOMIN IBADA DA GINAWA

Ligonier da taimakon Allah, sun tanadar da wannan furci domin ikklisiya. Tun a karnonin farko Krista sun mori waɗannan akidodi lokacin ibada na ikklisiya. Begen shi ne, wannan furcin shi ma ya zama da amfani kamar haka. Waɗannan furci suna iya kasancewa kayan aiki da za a mora a lokacin koyarwa domin binciken yawan girma na koyarwar Littafi Mai Tsarki. Ana kuma begen cewa za a iya amfani da wannan furci, da jawabai Ashirin da shida cikin ikklisiya a matsayin jagora ga karin binciken Littafi Mai Tsarki da zuzzurfan tunani. Koyarwa kan Shi Kristi da aikin Sa suna da ainihin matufakar muhimmanci ga lafiyar ikklisiya da ainihin ta. Kowane tsara na ikklisiya suna buƙatar yin nazari da sake tabbatar da wannan zahirin gaskiya game da Shi Kristi da aikin Sa. Muna ba da gaskiya wannan furci zai taimaka.

DOMIN AMFANIN KOWA CIKIN BISHARA

Ana samun ƙaruwa na yawan ikklisiyoyi da ba su da alaƙa da wata dārīka, da kuma karin ƙungiyoyi iri daban-daban ko'ina a duniya—dayawa manufar su ita ce, bishara ta yaɗu. Wasu lokatai yakan zama da wuya a iya gane mutane ko ƙungiyoyi na gaskiya da za a iya haɗa gwiwa a yi aiki tare. Mai yiwuwa wannan furci zai taimaka wajen gano ‘yan’uwa masu bi na ƙwarai cikin Kristi, maza da mata, a sami karfafa hidimomi da za su amfani kowa ga ci gaban bishara.

DOMIN LOKACI KAMAR HAKA

A jami'ar Oxford akwai siffa tsayayya don tunawa da waɗanda suka rasa rayukan su dalilin bishara, domin yanayin mika wuya wanda wasu shugabanni a Birtaniya da suka kawo gyara, irin su Thomas Cranmer, Nicholas Ridley, da kuma Hugh Latimer. Wannan sifa yana bayyana su a matsayin waɗanda suka ba da jikunan su a kona, ɗauke da shaida na zahirin gaskiya masu tsarki, waɗanda suka tabbatar suka kuma tsaya a kai, duk da tasowar karkatattun koyarwa na ikklisiyar ta Rome, su ka kuma yi murna na cewa ba kawai Allah ya ba su damar ba da gaskiya ga Kristi kaɗai ba, amma har ma su sha wahala dalilin Sa.

Sun gaskanta, sun tabbatar, sun kuma tsaya kan waɗannan gaskiya masu tsarki na bisharar Yesu Kristi. A cikin kasancewar su shaidu na waɗannan gaskiya, sun yi shelar ta, sun kare ta, har ma sun sha tsanani dalilin su. Da yawa a cikin karnoni sun bi tafarkin waɗannan shugabanni da suka yi Muhimman Gyara. Yawanci ikklisiyoyi a kasashen yamma na duniya suna morar yanci na addini. Tambayar ita hakan zai ci gaba har zuwa yausha. Mai yiwuwa wannan tsara ko tsara mai zuwa, ta iya kai wa ga shan wahala domin bangaskiyar su cikin Kristi. Zai zama wauta idan ba a yi shiri ba, haka kuma zai zama rashin hikima idan ba a shirya tsara na gaba.

Lallai ne, waɗannan gaskiya dangane da Shi Kristi da aikin Sa sun cancanci gaskantawa, da tabbatarwa, da kulawa da ita, da shan wahala domin ta. A cikin Kristi rai yake.

Akwai wani lokaci a rayuwar Kristi a duniya wanda taron jama'a duka suka yashe Shi, aka bar Shi da almajiran Sa. Ya tambaye su ko su ma za su bar Shi. Sai 'Bitrus ya yi magana a madadin su: "Ubangiji, gun wa za mu je? Kai kake da maganar rai madawwamiya, kuma kuwa mun gaskanta, mun kuma sani kai ne Mai-Tsarki na Allah" (Yahaya 6:68-69). Wani lokaci bayan haka, ɗaya daga cikin goma sha biyun, ya kasance da nasa shakka. An giciye Yesu an kuma binne shi. Ga shi an sami shaidar tashin sa daga matattu, amma Toma ya yi shakka. Sai Yesu ya bayyan ga Toma. Ya taɓa raunukan Kristi, raunukan da ya jure domin zunuban mu. Toma ya shaida ya ce, Ubangiji na da Allah na kuma!" (Yahaya 20:28).

Haka ne mun gaskanta. Haka kuma mun shaida.

